

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1934 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om ökat tullskydd för produktionen av vissa slag av trädgårdsprodukter.

(1:a avd.)

Förslag om ökat tullskydd för produktionen av vissa slag av trädgårdsprodukter hava framställts i följande till bevillningsutskottet för förberedande behandling hänvisade motioner, nämligen:

de likalydande motionerna nr 120 i första kammaren av herr *Löfvander m. fl.* och nr 423 i andra kammaren av herr *Andersson* i Grimbo, däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att nuvarande tilläggstull å *tomater* höjes med 50 öre per kilogram under tiden 1 maj—30 september samt att tilläggstullen å *gurkor* höjes med 35 öre per kilogram under tiden 15 mars—15 oktober, således en sammanlagd tilläggstull på tomater 60 öre per kilogram och på gurkor 55 öre per kilogram»;

motionen nr 114 i andra kammaren av herr *Magnusson* i Skövde, däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande tulltaxa att tilläggstullen för meloner och gurkor, inkommande under tiden 15 mars—30 september, höjes från nuvarande 20 öre till 55 öre per kilogram och tilläggstullen på tomater, inkommande under tiden 1 maj—30 november, höjes från nuvarande 10 öre till 50 öre per kilogram»;

motionen nr 242 i andra kammaren av herr *Andersson* i Dunker m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta om följande tilläggstullar utöver de nu gällande för nedanstående varuslag:

	per 100 kg
lök	20: —
gurkor, färska $\frac{15}{3}$ — $\frac{30}{6}$	20: —
tomater, $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{10}$	40: —
rädisor, spenat, sallat, dill	75: —
persilja	150: —
gurkor, saltade	35: —
andra grönsaker	20: —

	per 100 kg
äpplen, färska	10: —
päron, färska	20: —
plommon, aprikoser, persikor	35: —
körsbär	35: —».

Beträffande motiveringen för dessa förslag får utskottet hänvisa till motionerna nr 120 i första kammaren samt nr 114 och 242 i andra kammaren.

Inledningsvis må framhållas följande.

Beträffande i motionerna angivna köksväxter samt frukter och bär har utskottet funnit sig kunna räkna med — där såsom i fråga om gurkor annat ej uttryckligen angivits — att motionärerna allenast åsyftat färska eller enbart kokade dylika vegetabilier, för köksväxter tulltaxenumren 53, 55 och 57 samt för frukter och bär tulltaxenummer 67. Aprikoser, persikor och plommon hänföras till tulltaxenummer 67 (stat. nr 132) och körsbär likaledes till tulltaxenummer 67 (stat. nr 134). Rädisor tulltaxeras såsom rötter, ätbara, i tulltaxan ej särskilt nämnda (tulltaxenumren 48 och 49). Det i motionen II:242 använda uttrycket »andra grönsaker» är otydligt. I första hand torde därmed hava avsetts till tulltaxenummer 57 hänförliga, i motionen ej särskilt uppräknade köksväxter men måhända även till tulltaxenumren 48 och 49 hänförliga ätbara rötter. Tveksamt torde ock vara, huruvida motionärerna med uttrycket »andra grönsaker» jämväl åsyftat i tulltaxan särskilt uppräknade köksväxter såsom vitkål, meloner och sparris, färska eller enbart kokade (tulltaxenumren 54, 55 och 56).

Med avseende å tullbeskattningens storlek enligt gällande grunder och enligt motionärernas förslag får utskottet hänvisa till efterföljande sammanställning. Beträffande i motionen II:242 åsyftade »andra grönsaker» har i sammanställningen endast intagits uppgift angående till stat. nr 116 hänförliga, ej särskilt nämnda köksväxter.

Total tullbeskattning, kronor per 100 kg.

Tax. nr (stat. nr)	Varuslag	Gällande			F ö r e s l a g e n			
		Tull	Till- läggs- tull	S:ma	Motion	Höjning	Ev. tidsbe- gränsning för höj- ningen	S:ma
Ur 48 (ur 103)	Rädisor, ink. 1 jan. —30 juni	20	—	20	II: 242	75	—	95
Ur 49 (ur 105)	Rädisor, andra ...	10	—	10	II: 242	75	—	85
53 (109)	Lök	5	—	5	II: 242	20	—	25
Ur 55 (111)	Melonor	20	20	40	II: 114	35	$\frac{15}{3}-\frac{30}{8}$	75
Ur 55 (112)	Gurkor	20	20	40	I: 120, II: 423	35	$\frac{15}{3}-\frac{15}{10}$	75
					II: 114	35	$\frac{15}{3}-\frac{30}{8}$	75
					II: 242	20	$\frac{15}{3}-\frac{30}{8}$	60
Ur 57 (115)	Tomater	15	10	25	I: 120, II: 423	50	$\frac{1}{5}-\frac{30}{8}$	75
					II: 114	40	$\frac{1}{5}-\frac{30}{11}$	65
					II: 242	40	$\frac{1}{5}-\frac{31}{10}$	65
Ur 57 (116)	Dill, persilja, sallat, spenat m. m.	15	25	40	II: 242	Persilja: 150	—	190
					» »	Dill, sallat o. spenat: 75	—	115
					» »	Andraslag: 20	—	60
Ur 58 (117)	Gurkor, saltade etc.	25	10	35	II: 242	35	—	70
Ur 67 (130)	Äpplen	10	2	10	II: 242	10	—	30
Ur 67 (131)	Päron	10	2	10	II: 242	20	—	40
Ur 67 (132)	Fruktar, i tulltaxan ej s. n.	10	2	10	II: 242	{ Aprikoser, persikor, plommon: 35	—	55
Ur 67 (134)	Bär, ej s. n.	10	—	10	II: 242	Körsbär: 35	—	45

¹ Utgår *icke* för haricots verts och sallat, inkommande under tiden 1 dec.—30 april, *ej heller* för kronärtskockor, inkommande under tiden 1 dec.—15 juni.

² Utgår *icke* för resp. äpplen, päron, pomeranser eller andra. ej särskilt nämnda frukter, som inkomma under tiden 1 febr.—30 april.

Vid 1933 års riksdag framställdes i en inom andra kammaren väckt motion, nr 11, förslag om tilläggstullar å bland annat vissa slag av köksväxter, frukter och bär, vilket förslag för flertalet tullpositioner var av enahanda innebörd som det i nu förevarande motion II: 242 framställda. Bevillningsutskottet vid 1933 års riksdag erinrade i sitt i ämnet avgivna betänkande (nr 44), att, sedan svensk-tyska handelstraktaten av år 1926 upphört att gälla, något traktatsenligt hinder för en höjning av tullen å lök icke längre föreläge, men att i ett annat av våra handelsavtal förbehåll gjorts om viss kortare uppsägningsfrist för motparten för den händelse ifrågavarande tull skulle höjas. Därjämte anförde utskottet i huvudsak följande.

Med hänsyn till det ömsesidiga handelsutbytet mellan Sverige och vissa andra länder hade Kungl. Maj:t genom proposition den 10 mars 1933, nr 194, föreslagit åtskilliga tullsänkningar, däribland å vissa till tulltaxenumren 56 och 57 (stat. nr 113 och 116) hänförliga slag av köksväxter. Då nämnda proposition av riksdagen bifallits, kunde en höjning av tullen å dessa slag av köksväxter icke komma i fråga.

Beträffande övriga förslag till tullförhöjningar hade utskottet — under hänvisning till att lantbruksstyrelsen i ett den 20 januari 1933 avgivet yttrande ställt sig avvisande till flertalet av dem — funnit sig böra *dels* erinra, att vissa handelspolitiska olägenheter kunde vara förenade med vidtagande av åtgärder i föreslaget avseende, *dels ock* framställa följande allmänna anmärkningar, nämligen att, vid bifall till förslagen, den sammanlagda tullbeskattningen å flertalet varor skulle komma att bli jämförelsevis hög och exempelvis för saltade gurkor och för vindruvor till och med överstiga genomsnittsvärdet vid import samt att motionen och de upplysningar, som inför utskottet lämnats av representanter för trädgårdsodlingen, icke berett utskottet erforderligt underlag för bedömande av behovet av ökat tullskydd.

I enlighet med utskottets hemställan föranledde omförmälda motion II:11 i de delar, varom här är fråga, icke någon riksdagens åtgärd.

I fråga om införseln till Sverige av hithörande varuslag får utskottet hänvisa till härvid såsom bilagor fogade sammanställningar med uppgifter angående införseln åren 1931 och 1932 ävensom i vissa fall år 1933 samt beträffande färska eller enbart kokade gurkor och tomater, vilka enligt motionärernas förslag skulle åsättas särskilda säsongtullar, uppgifter angående införseln fördelning på vissa månader av åren 1932 och 1933.

Beträffande färska gurkor och tomater må i anslutning härtill anföras de partipris i medeltal per månad, som enligt Sveriges allmänna lantbruks-sällskaps notering odlarna kunnat betinga sig för under glas odlade dylika köksväxter:

	G u r k o r			T o m a t e r		
	Pris i ören per kg.			Pris i ören per kg.		
	1931	1932	1933	1931	1932	1933
April	125	150	161	—	—	—
Maj	120	100	94	250	265	233
Juni	100	70	76	183	190	166
Juli	65	40	60	122	87	88
Augusti	50	30	35	100	73	54
September	75	25	28	80	50	31
Oktober	100	60	45	70	70	66
I medeltal för konsumtionsperioden	90	68	71	134	123	106

Medelpriset för gurkor och tomater har således i jämförelse med år 1931, då någon tilläggstull icke fanns, under år 1933 sjunkit med 20 och 22 procent i medeltal för ovan nämnda konsumtionsperiod.

Härjämte må anföras en inom lantbruksstyrelsen uppgjord sammanställning, angivande importpriset å färska gurkor och tomater under vissa månader år 1933 i jämförelse med noteringen å motsvarande svenska produkter.

	G u r k o r			T o m a t e r		
	Införd kvantitet kg.	Pris å svensk vara öre pr kg.	Pris å utländsk vara öre pr kg.	Införd kvantitet kg.	Pris å svensk vara öre pr kg.	Pris å utländsk vara öre pr kg.
År 1933						
April	91,076	161	125	—	—	—
Maj	8,767	94	100	154,690	233	100
Juni	5,982	76	75	155,118	166	100
Juli	—	60	65	39,334	88	65
Augusti	9	35	—	3,268	54	—
September	398	28	—	17,512	31	80
Oktober	—	45	—	42,722	66	85

Vid överlämnandet av denna sammanställning har framhållits, att det pris, som däri angivits för svenska produkter, utgör medeltal enligt Sveriges allmänna lantbrukssällskaps notering, som emellertid icke är ett exakt uttryck för odlarnas partipris å Stockholms torg. Partipriserna måste nämligen anses såsom mycket godtyckliga, enär partihandeln med vegetabilier ända till i juni 1933 försiggick på ett stort antal spridda ställen i Stockholm. Något partihandelspris, satt efter den verkliga tillgången på produkter, existerade således icke. I varje fall torde, enligt vad som framhållits, den svenska noteringen på tomater vara högre än de i verkligheten uppnådda priserna. De i sammanställningen anförda importpriserna, vilka under hand införskaffats från en importör i Stockholm, avse medelpriser per månad å varorna fritt och förtullade Stockholm.

Vad först angår färska gurkor och tomater framgår av den lämnade redogörelsen, att de priser, som de svenska odlarna kunnat betinga sig, i genomsnitt varit avsevärt lägre under åren 1932 och 1933 än under år 1931. Denna nedgång i försäljningsprisen torde till en del sammanhånga med den ökade konkurrens odlarna emellan, som blivit en följd av den inhemska produktionens stegring efter tilläggstullarnas införande den 1 februari 1932. Emellertid torde jämväl andra omständigheter hava medverkat.

Svenska drivhusgurkor pläga föras i marknaden från början av april och tomater från början av maj. Från länder med i förhållande till Sverige olikartade växtodlingsförhållanden, betingade närmast av dagsljusintensiteten å skilda breddgrader under olika delar av året, är vid nyssnämnda tidpunkt av året importen fortfarande avsevärd, men avtager sedermera ifråga om gurkor i maj och ifråga om tomater i juli. Så länge svenska produkter icke finnas i marknaden, är priset jämförelsevis högt på de utländska produkterna av samma slag, men sjunker sedermera, när

Utskottet.

de åtminstone i mellersta Sverige med högre omkostnader producerade svenska varorna börja föras i marknaden. Från sakkunnigt håll har gjorts gällande, att även en jämförelsevis ringa mängd billiga varor hava stor benägenhet att verka prisbildande för stora partier av samma slag. I anslutning härtill må framhållas, att med avseende å inom landet under glas odlade gurkor och tomater försäljningspriset under månaderna april—juli är av den största betydelse för dessa odlingars ekonomiska resultat. Detta förhållande bestyrkes vid en jämförelse mellan å ena sidan de här ovan anförda medelprisen i parti samt å andra sidan produktionskostnaderna, vilka enligt uppgift vid stora väl rationaliserade gurk- och tomatodlingar i Skåne för bägge varuslagen uppgå till 75 å 80 öre per kilogram för den tidigare drivningen, marknadsförd före ingången av juli månad. I förevarande sammanhang torde böra omförmälas, att i ett land med en omfattande produktion av grönsaker statsmedel under de två senaste åren ställts till förfogande till betydande belopp för att till viss del gottgöra grönsaksodlarna lidna förluster och för att lätta marknaden genom inköp av varupartier, som icke vid auktion uppnått ett förut bestämt pris.

Särskilt avseende torde böra fästas därvid, att inom landet finnes en stor produktion av gurkor och tomater ävensom att upprätthållandet av denna produktion, vid vilken ungdom finner sysselsättning i icke ringa omfattning, är nog så betydelsefullt ej minst under nuvarande tidsförhållanden. Odling av köksväxter under glas är ett värdefullt komplement till kalljordsodling, möjliggörande arbete och inkomster året runt åt trädgårdsmästarna och de hos dem anställda. Med hänsyn till den inhemska odlingens omfattning och förekomsten av för gurk- och tomatdrivning specialbyggda växthus ävensom i betraktande av den konkurrens som råder mellan södra och mellersta Sveriges odlare inbördes, lär en höjning av tilläggstullen icke kunna komma att, till förfång för konsumenterna, höja prisnivån annat än under de första veckorna, då den svenska produktionen marknadsföres. En höjning av tilläggstullen borde emellertid bidra till att de svenska odlarna kunna få avsättning för sin produktion. I detta sammanhang må framhållas, att en eventuell ökning av odlingen av gurkor och tomater innefattar möjlighet till en stegrad konkurrens, som i första hand torde bliva till nytta för konsumenterna.

Efter övervägande av sålunda anförda förhållanden och de särskilda hänsyn, som varit att taga i beaktande i en fråga som den förevarande, har utskottet funnit skäl tillstyrka, att tilläggstullen å färska gurkor höjes med 10 öre per kilogram och motsvarande tull å färska tomater med 25 öre per kilogram att tillämpas för gurkor under tiden 1 april—30 september och för tomater under tiden 1 maj—30 november. Beträffande tomater har tiden för den förhöjda tilläggstullens giltighet utsträckts på sätt nyss angivits med hänsyn till den sydsvenska produktionen av tomater, odlade på kalljord. Vid bifall till utskottets förslag skulle den

totala tullbeskattningen å båda dessa produkter komma att under angivna tider uppgå till 50 öre per kilogram mot för närvarande utan tidsbegränsning 40 respektive 25 öre per kilogram. Emellertid har utskottet icke ansett sig böra stanna härvid. Under övriga delar av året kan tilläggstullen å gurkor och tomater utan olägenhet för producenterna helt slopas, en åtgärd som borde vara ägnad främja konsumtionen året runt av dessa produkter och tillgodose producent-, konsument- och handelsintressen. Ehuru det statsfinansiella läget icke inbjuder till skattelättnader, har utskottet likväl funnit sig böra föreslå, att tilläggstullen å färska gurkor och tomater — samtidigt med att densamma höjes under nyss angivna månader — helt borttages under övriga delar av året.

Vad härefter angår övriga förslag till tullförhöjningar må till en början erinras, att 1933 års riksdag, på förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 254), beslöt borttaga den år 1932 införda tilläggstullen å äpplen, päron och andra frukter, i tulltaxan ej särskilt nämnda, allt för så vitt de inkomma under tiden 1 februari—30 april. Denna åtgärd föranleddes av en utav kommerskollegium gjord framställning, närmast tillkommen för att tillgodose svenska exportintressen. Förutsättningarna för denna tullsänkning äro alltjämt för handen. Med hänsyn härtill torde ett återställande av tilläggstullen till att omfatta jämväl nämnda del av året icke utan olägenhet för svenska exportintressen kunna äga rum. Under erinran härom har utskottet beträffande samtliga nu åsyftade förslag till tullförhöjningar funnit sig böra ansluta sig till den ståndpunkt, som 1933 års bevillningsutskott och riksdag på sätt ovan anförts intog till då föreliggande förslag i ämnet, och sålunda avstyrka bifall till samtliga förslagen. Utskottet har härvid ansett sig kunna utgå från, att Kungl. Maj:t icke skall underlåta att, i den mån näringspolitiska och handelspolitiska förhållanden därtill må giva anledning, ägna uppmärksamhet åt produktions- och marknadsförhållandena jämväl beträffande de varuslag, varom nu är fråga.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte,

i anledning av dels de likalydande motionerna I: 120 av herr Löfvander m. fl. och II: 423 av herr Andersson i Grimbo samt motionen II: 114 av herr Magnusson i Skövde, dels ock motionen II: 242 av herr Andersson i Dunker m. fl., i vad densamma avser till nedannämnda stat. nr hänförliga varuslag,

besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skall, i vad angår stat. nr 111—112 och 114—115, från och med dag Kungl. Maj:t bestämmer hava följande ändrade lydelse:

Tulltaxe- nr	Statis- tiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggs- tull för 100 kg kronor
		Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade:	
ur 55	111	meloner	N 20: —
ur 55	112	gurkor, inkommande under tiden 1 april—30 septem- ber	N 30: —
		andra slag:	
ur 57	114	blomkål	T 10: —
ur 57	115	tomater, inkommande un- der tiden 1 maj—30 no- vember	T 35: —
		Anm. För tomatpuré, uteslutande avsedd att användas till in- läggning av fiskkonserver, skall tilläggstull icke utgå.	

2) att motionen II: 242 av herr Andersson i Dunker m. fl., i den mån densamma ej besvarats genom vad utskottet under punkten 1) hemställt, icke måtte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 mars 1934.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge i Katrineholm, Björnsson, Jönsson i Slät-
åker, Åström, Månsson, Jönsson i Boa, Lövgren i Boden, Olsson i Ramsta,
Ericson i Boxholm, Lithander, Forssberg, Larsson i Örbyhus, Sjödahl, Löfvander,
Arvedson, Werner i Hultsfred, Eklund, Heiding och Johansson i Krogstorp.

Bilaga.

Införsel.

(Uppgifterna för år 1933 äro endast preliminära.)

Stat. nr		Kvantitet kg.	Värde kr.	Enhetsvärde kr. per kg.
103	Rötter, ätbara, ej särskilt nämnda: nyskördade (färska) och inkommande under tiden 1 jan.—30 juni	1931 36,378 1932 16,911	37,658 18,542	1.04 1.10
105	andra (med undantag av pepparrot samt skurna och torkade rötter)	1931 160,141 1932 365,425	30,936 67,481	0.19 0.18
109	Köksväxter, ej särskilt nämnda: färska eller enbart kokade: lök	1931 4,554,839 1932 4,315,283 1933 3,858,567	728,527 834,506 .	0.16 0.20 .
111	meloner	1931 9,747 1932 2,300	8,256 1,869	0.85 0.81
112	gurkor	1931 287,920 1932 123,505 1933 146,969	298,905 136,194 .	1.04 1.10 .
115	tomater	1931 1,215,543 1932 755,934 1933 818,800	1,007,232 741,734 .	0.83 0.98 .
116	andra (med undantag av vitkål, sparris och blomkål)...	1931 212,981 1932 101,587	247,190 149,165	1.16 1.47
117	saltade eller torkade, även i blandning med rötter: gurkor.....	1931 896,966 1932 233,452 1933 37,675	518,035 152,954 .	0.58 0.66 .
130	Frukt och bär, ätbara: färska, eller enbart kokade: äpplen.....	1931 18,044,365 1932 17,389,455 1933 9,764,786	9,701,344 9,601,444 .	0.54 0.55 .
131	päron	1931 12,444,153 1932 5,191,087 1933 4,079,407	5,561,068 3,558,178 .	0.45 0.69 .
132	andra frukter, ej särskilt nämnda	1931 1,107,543 1932 974,537	894,020 825,843	0.81 0.85
134	bär, andra än lingon	1931 498,247 1932 532,644	431,820 503,304	0.87 0.94

I anslutning till denna sammanställning må några uppgifter lämnas rörande införselns fördelning år 1932 på de viktigaste inköpsländerna.

Värde å införsel från:

Stat. nr

103	Nederländerna 11,362, Danmark 3,744 kronor.
105	Polen 17,048, Tjeckoslovakien 12,834, Danmark 12,042 kronor.
109	Egypten 291,332, Nederländerna 207,394, Ungern 123,345, Spanien 107,735, Italien 90,980, Tyska riket 35,311 kronor.
112	Nederländerna 130,205 kronor.
115	Nederländerna 335,730, Tyska riket 182,149, Danmark 92,401, Storbritannien 48,715, Italien 32,019, Ungern 21,617 kronor.
116	Belgien 66,035, Frankrike 40,014, Nederländerna 22,570, Danmark 18,898 kronor.
117	Tjeckoslovakien 141,200, Tyska riket 8,600 kronor.
130	U. S. A. 4,929,939, Australiska statsförbundet 1,361,390, Storbritannien 1,107,826, Italien 818,199, Tyska riket 461,653, Danmark 217,081, Europeiska Sovjetunionen 182,816, Brittiska Sydafrika 128,642, Nederländerna 117,545, Nya Zeeland 97,012, Brittiska Nordamerika 93,011 kronor.
131	U. S. A. 953,995, Italien 915,614, Storbritannien 498,059, Tjeckoslovakien 455,165, Brittiska Sydafrika 313,018, Tyska riket 167,362, Danmark 60,670, Nya Zeeland 54,355, Nederländerna 53,122 kronor.
132	Italien 419,750, Storbritannien 122,593, Brittiska Sydafrika 106,780, Tyska riket 70,466 kronor.
134	Italien 424,582, Nederländerna 29,446 kronor.

Införsel av gurkor, färska eller enbart kokade (stat. nr 112).

Under mars—oktober åren 1932 och 1933.

	1932 kg.	1933 kg.
Mars	46,004	34,070
April	47,236	91,076
Maj	19,020	8,767
Juni	0	5,982
Juli	0	0
Augusti	67	9
September	74	398
Oktober	5,233	3,232
Summa	117,634	143,534

Införsel av tomater, färska eller enbart kokade (stat. nr 115).

Under maj—oktober åren 1932 och 1933.

	1932 kg.	1933 kg.
Maj	108,045	154,690
Juni	141,215	155,118
Juli	10,079	39,334
Augusti	18,659	3,268
September	11,902	17,512
Oktober	86,083	42,722
November	70,582	65,530
Summa	446,565	478,174